

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת מטות-מסעי תש"פ * 492

נועם הנשמות
פרקי ערגה לשבת קודש

על השולחן
הרב אברהם ישראל פרידמן

"אלה מסעי" תש"פ

אל תקראו מספר-התולדות שלכם דפים פחות-מזהירים

אור: דפי דרוק

אלה מסעי. משל למלך שהיה בנו חולה, והוליכו למקום רחוק לרפואתו, כיון שהיו חוזרין, התחיל אביו מונה כל המסעות, אמר לו, כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך (במדבר רבה כג, ו)

משל פלאי נראה הוא משל המדרש. מה באמת פשרו? כלום מה ההקשר בין הרפואה למסעות הארוכים שחוהו עם הנצח "כאן חששת את ראשך" לנחלת ארץ הקודש ובין בארץ גזרה?

הבה ונתבונן יחדיו: מה מביא את אב החולה לגולל בפניו את תעלולי הדרך לבית הרפואה לאחר שכבר מצא מרפא לגופו? כלום מטריד את הבן החולה מקומות שהייה הארעיים בדרך למקום המרפא? הלא רק מזורו עומד למול עיניו. דבר לא מלבדו! הלא-כן?!

ברם, תבינו, היא הנותנת: בא האב להחדיר בבן הקט, כי לבית הרפואה לא יכול לבוא, אילולא היה נח מהדרך המתישה בבית הלינה, ואילו לא היה נותן מרגוע לנפשו בשעת מיחושי הדרך. בוודאי נראה מסע זה כמסע נטול-ערך ואפרורי למדי. כעלוב-נפש וחסר תוחלת. אך זהו שכן. המסעות הנפתולים הינם חלק אינטגרלי מהמזור המיוחל. חשיבות עליונה למדי יש להם.

גם המסעות המפותלים, רוויי הקמשונים, במדבר הגדול בואכה ארץ הקודש, מבטאים זאת יפה. הם נכתבים בפרוטרוט - ולא בכדי.

באים לאלפנו בחשיבות בדרך 'קברות התאוה' ו'רפידים' הרגעים המתישים, המעייפים, הפחות-נעימים בדרך להשגת הרגעים היפים והגדולים. ללמדך, שאין לאבד מבט מול רגעי מסעות מעייפים הנראים אפרוריים ונטולי-צבע.

בשביל להגיע לארץ, חייבים לעבור דרך תלאות קיום בלתי-נעימות. אדרבה - המסעות חיוניים וברוכים הם כדי להעפיל לפסגה היהודית. אין, אין למחוק אותם מהווי-חיינו!

קיום ייעודו האישי עלי-חלד. כשם שאין פרצופיהן של בני-האדם שווים; כך ייעודם ומסלול-חייהם.

פעמים שהאדם חווה רגעים טמירים ועתירי-התעלות של 'הר-סיני' אך יש גם של 'אלוש', או 'דפקה' בזעיר-אנפין. או של 'קברות התאוה' או 'רתמה'.

כולנו היינו רוצים למחוק מכרטיס-הזיכרון "ימים אשר אין בהם חפץ". "ימי שנאה" שכאלו. חיינו הם ספר-תולדות - וכולנו היינו רוצים לקרוע מהספר הזה דפים "מיותרים" ושליילים. תקופות או ימים בלתי-מזהירים.

אבל האמת היא שלא. כמו שיוסף הצהיר בפני אחיו "לא אתם שלחתם הנח כ-אם האלוקים, לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה" - כך בדיוק ניצב האדם הקטן. אין דילוגים. לכל אחד יש את ה"אלה מסעי" שלו - המסלול הייחודי רק לו, בעולמו.

זהו המסלול הכי-אידיאלי. לא בדיעבד; לכתחילה.

ה"כאן חששת את ראשך", הוא חלק בלתי-נפרד מפאזל חיינו. רק כך היינו ונהיה אנשי-מעלה. האתגרים מרוממים אותנו למעלה. מעצימים ומחשלים אותנו. אותי. אותך. רק המלאכים נמצאים במצב סטטי.

(מתוך: ספר "פרשת דרכים").

"... יש במהותה של

השבת כח מקיים את התא
הלאומי החיוני ביותר - את
המשפחה. יציבותה של
המשפחה היהודית, הגוברת
על המכשולות, לא במעט
פרי השבת היהודית היא!
כך כתב בתנא דבי אליהו:
"ימים יוצרו ולא אחד
בהם" (תהילים קל"ט) - זה יום
השבת לישראל. כיצד?
אדם עושה מלאכה כל
שישה ונח בשביעי -
נתרצה עם בניו ובני-ביתו.

"השבת מעניקה מרגוע לגו
העמל. מנוחת הגוף לעיתים
מזומנות, היא תנאי לקיומו
בבריאות וברעננות; הבחור
בעמו ישראל דאג גם
לטובתם החומרית של בניו,
שגם גופם הינו כלי-שרת
לעבודתו - היות הגוף בריא
ושלם מדרכי ה' הוא.."

(הגאון רבי משה-חיים שלנגר
שליט"א - שלהי ספר 'שבתם של
ישראל' - ירושלים תשל"ח)

לתשומת ליבכם!

מהדורת הדפוס
מצומצמת.

לקבלת הגיליון במייל,
שלחו בקשה ל:

abyisrael@gmail.com

”אם תיקח את הפטיש - הילד עשוי להתבלבל..“

”דוגמא אישית“ מן הגמרא - מניין?

א.י.פ.

וא”ר יוחנן משום ר’ שמעון בן יוחי: מאי דכתיב {ישעיה סא-ה} כי אני ה’ אוהב משפט שונא גזל בעולה? משל למלך בשר ודם שהיה עובר על בית המכס. אמר לעבדי: תנו מכס למוכסים. אמרו לו: והלא כל המכס כולו שלך! הוא אמר להם: ממני ילמדו כל עוברי דרכים ולא יבריחו עצמן מן המכס. אף הקב”ה אמר אני ה’ שונא גזל בעולה - ממני ילמדו בני ויבריחו עצמן מן הגזל (גמרא סוכה ל, א)

אין ילד בכיתה ד’ שלא שמע פעם ש”דוגמא אישית“ של ההורים - הוא הא’-ב’ בעולם החינוך. הורה שמעביר מסרים לילדים, אך הוא עצמו לא מיישם אותם, גורם לילדים לא ליישם אותם. כי בסופו-של-יום הילד הוא ”חקיין“ של האבא. זה טיבו וטבעו. דוגמאות יש על-כך לרוב והשפת-אמת - כמדומנו - הביא לכך אף מקור מן הכתוב. (ראה ספרנו ‘פרשת דרכים’ מאמר: ”מדוע כשל החינוך בצילה?“).

אבל כאן יש לעמוד על רובד נוסף בעניין זה.

רבים מבינים ש”דוגמא אישית“ פירושה בערכים הרוחניים הבסיסיים. כלומר: אבא שפתוח ליד ילדו עיתונים בלבד - שלא יצפה מהם להבין שהגמרא זה המקום ראשון ומשאת-החיים. פשוט.

אבל בגמרא בסוכה (מו, ב) מצאנו תובנה נוספת בעניין זה: וא”ר זירא לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי ולא יהיב ליה (- לא יאמר אדם לתינוק שיתן לו דבר, ולא ייתן לו) משום דאתי לאגמוריה שיקרא (- עשוי ללמדו לשקר) שנא’ {ירמיה ט-ד} למדו לשונם דבר שקר

ישאל השואל: למה נדרשים אנו לחינוכו של הבן; מצד עצמו על האב להסתייג משקר משום איסור ”מדבר שקר תרחק“?

והתשובה כנראה פשוטה: מדובר במקומות שעל פי ההלכה היבשה מותר לשקר בהם - כגון מפני השלום, הברווז וכדומה (ראה בגמרא בבא מציעא כג, ב וביצה כ, א), וכאן אנו למדים שאף שמצד הדין (!) אין שום עילה לאסור על האדם לנהוג כך - אך מכל-מקום לו רק בשל חינוך הבן, עליו להסתייג מכך, שכן הוא מרגילו לשקר.

”... הבן אינו מבין בין תכלת לנרתי. אצלו אין ”אפור“. יש שחור או לבן. נקודה. וכשהוא רואה אבא שלא עומד בדיבורו - גם אם הלכתית מותר לו - הוא למד לנהוג כן

כלומר: הבן אינו מבין בין תכלת לנרתי. אצלו אין ”אפור“. יש שחור או לבן. נקודה. וכשהוא רואה אבא שלא עומד בדיבורו הוא למד לנהוג כן. אין לו את החוש החד להבחין שמדובר בשקר שמותר מפני השלום וכדומה.

אולי מכאן אנו למדים רובד נוסף בחשיבות ה”דוגמא אישית“.

גם כשמותר לאב לנהוג איך שהוא נוהג; כשאנו עובר כל איסור - עליו לנהוג בדבר איסור ולו-רק בשביל הבן-יקיר. כי ה”דוגמא אישית“ מצד עצמה מוזייתת.

בדיוק כמו המשל הנודע הפותח את מאמרנו. המלך אינו צריך לתת מכס, ברור. כל הממלכה שלו. אבל כאשר לא ראה ”דוגמא אישית“ - אחרים יבואו לזלזל. רק בשביל זה, הוא לא ”מעלים“.

שמעתי לאחרונה כי אב הגיע להתייעץ עם מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצוק”ל בשאלה הלכתית: האם מותר לפצח אגוזים בשבת בפטיש? ”ייתכן שמותר“, השיב לו רבי ניסים, ”אבל הילד - הוא עלול להתבלבל... הוא לא מבין שזה לצורך היתר. מחר הוא יתיר לעצמו להשתמש בפטיש גם לדברים אחרים.“ הוא אשר אמרנו.

הצני שצד את עצמו..

את היריעה בנושא מלאכת צידה נסיים בנדון מעניין שניכר למתבונן במשניות הסוגיה (שבת קה, ב ואילך).

במשנה (קו, ב) שנינו: ”צבי שנכנס לבית (וברש”י: מאליו) ונעל אחד בפניו - חייב. נעלו שנים - פטורין“. רואים אנו בדבריו חידוש מעניין: גם אם האדם לא הכניס בידים את הצבי לבית - עצם העובדה שנעל עליו את הדלת (אף אם נכנס מאליו) חייב משום ”צידה“. ויש להבין.

ברם, ראיתי כי באחרונים הביאו מהרמב”ם (שבת פק”י הלכה כ”ג) ממנו משתמע כי כן יש עניין בהבאת החיה הניצודת אל הבית - ויתרה מזו: עיקרה של המלאכה היא הבאת הצבי לבית; הנעילה עצמה היא רק ”תולדה“. (ראה בלשונו: ”כגון שרדף אחרי צבי עד שהכניסו לבית“ וכו’).

הנפקא-מינה תהיה בספקו של השפת-אמת כאשר לאדם שהכניס את האריה לבית (שלפי המשנה לא עבר עדיין משום צידה, שהרי לא הכניסו לגורזקי שלו), ובא השני והכניסו לגורזקי (מעונו האישי), האם השני כן יהיה חייב או שמא בהיות וכבר צדו הראשון חלקית (אולי בגדר ”בן דרוסאי“ שכוה) - שוב לא יהיה חייב השני על הכנסתו למעונו. או שמא בהיות וזה עיקר המלאכה - כן יתחייב. ובסברה זה תלוי עד כמה ה”הכנסה לבית“ של הגברא היא-היא המלאכה, שאם נאמר כהרמב”ם זה בלב המלאכה, הרי שכאן יש מקום לסברא זה שהשני רק השלים את הצידה בבחינת ה”נעילה“, אך לא באמת עשה פעולת צידה, שכן כבר נחשב האריה כניצוד חלקית. אולם אם המלאכה היא עצם הצידה, בגורזקי די לנו.

ובעצם הסברא שנראית מהמשנה ולפי פירוש רש”י, כי אין צורך בצידה של הגברא אלא די בנעילת הבית לאחר שכביכול ניצוד מאליו, יש להסביר לפי מה שביארנו במדור זה לחדד גדר מלאכת צידה - שהיא: הפיכת הצבי לכזה שנמצא תחת חסותו וברשותו של האדם. ומעתה, גם אם נכנס מאליו, הנעילה היא-היא זו שעושה את תוצאה זו, ומה אכפת לן אם הייתה פעולה של ממש מצד הגברא להביאו אל הבית, סוף-סוף אחרי התוצאה אנו הולכים.

אלא שלפי זה נתקשה מדוע שנים שנעלו פטורין, סוף-סוף ביחס לתוצאה אין דין זה של ”שנים שעשוהו“ שהוא גרעיותא רק במקום שעיקרו המעשה (ראה ’כלי חמדה’ - ויקהל’ ובספר ’משנת רבי אהרון’).

ובעצם הנושא המדובר - צידה בגרמא - ראה בספר ’משמרת חיים’ חלק ג’ שפלפל בזה ובספר ’ברכת מרדכי’ עליו - סימן ס”ג. ראה שם ורווה נחת.

החייט האנזר..

רבים שואלים: היאך הילד הוא העליז שבאדם; הלא מחכים לו עוד חיים ארוכים ב'גנון' וב'בית ספר' ובישיבה? איך לא נואש מול כל זאת?

התשובה כתובה בפרשה, פרשת "אלה מסעי בני ישראל". המלבי"ם בפירושו עומד על השאלה מדוע התורה כותבת "בצאתם מארץ מצרים" ולא "בדרכם לארץ ישראל". הלא זוהי היא המטרה!

התשובה שלו היא פשוטה וחשובה עד למאוד: ללמדך שכל מסע ומסע איננו רק דרך, הוא נתיב רוממות. נתיב של "לצאתם מארץ מצרים". כל מסע הופך את היהודי לנעלה יותר.

המלבי"ם אף נושא את משלו: רופא פגש אדם שחי מעל קצה-המשווה שם חם בצורה קיצונית. לשם רפואתו נדרש לעבור למקום צונן יותר. דא -עקא ייעץ לו הרופא שלא יעבור מידית למקום הצונן, תנוע באופן איטי, רק ממדרגה למדרגה עד שתמצא מזור למכאובך. "כי השינוי הקיצוני מסוכן הוא לגוף".

גם הילד הרך יודע שככל שיהיו לידו ניסיונות כך יהיה "יותר גדול". כל שלב איננו אלא אמצעי לגדול יותר. כור-היתוך. קרש-קפיצה.

הבעיה שלנו שאנו רואים את העולם כאכזר. לאחד טוב ולשני לא יש לנו כל מיני שאלות ולבטים. אבל אנחנו רואים רק את התמונה החיצונית: כל אחד ודרכי הריפוי שלו.

זוהי למעשה התשובה לילד. אם האדם יודע שהוא עובר מסע של "מאריך מצרים" וכל תהליך הוא פתח-מילוט, הוא מתחזק ומתעצם.

כתוב "ואולך אתכם ארבעים שנה במדבר למען תדעון כי אני ה'". זאת -אומרת: כל המסעות הללו במדבר, יש להם מטרה רוחנית עליונה.

אני נזכר: פרשת 42 המסעות היא סגולה גדולה. רבים אף נהגו על פי הקבלה, לקרות את הפרשה בערב פסח. מהי הסגולה בדבר?

בכך אנו יודעים ומאמינים שכל מסע הוא מאת ה' ועל פי ה' שנותן לנו את הכח גם בימים מרורים. יהודי צריך לדעת שמכל משבר הוא צומח.

אין ספק, שישנם משברים בחיי הנישואין. אבל אין לקחת אותם כ'משבר'. אלא כשלבי גידול ורפואה. זו הפרופורציה הנכונה לקחת את הדברים. היבט כזה יכול להרגיע את המצב.

דוגמא לדבר: האדם נכנס לחייט והוא רואה שהוא גוזר כל מיני גזרים. הוא יכול להיות המום. מדוע הוא פוגם בבגד המחויט-היטב הזה? אבל כשרואה את השלב הסופי ששלבי הפרימה היוו את ההכרח לתוצאה היפה. לפעמים, גם בחיי הדרך להשתפר ולגדול נמצאת דווקא בפרימת הבדים.

"נמה צדקת שבירכת: 'שלא עשני שפחה'.."

הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

"האדם החכם יצליח עם בדיחה עם טובה למנוע עגמת נפש וחיוכים מיותרים בבית", מצביע היה הגאון המופלא רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל - מראשי ישיבת טשעבין. בהקשר לזה סיפר סיפור נפלא ממרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

המנהג של מרן הגר"ח שליט"א שהוא מברך ברכת השחר בבית, ואח"כ הוא הולך לביהכ"ס. הרבנית בת שבע ע"ה הייתה שומעת את הברכות ועונה אמן. כך היה מידי יום ביומו. אירע פעם שהגר"ח שליט"א הגיע לברכת 'שלא עשני אשה', והנה הוא מתבלבל ובמקום לומר "שלא עשני אשה" הוא אומר: "שלא עשני שפחה"... הוא קלט זאת תוך כדי-דיבור ולאחר תיקון ואמר "שלא עשני אשה".

דבר זה אירע לפני חג הפסח, והרבנית מיד הגיבה: "הברכה שברכת היא כל כך נכונה שאין כמוה; תראה, אני עבודת כמו שפחה כנענית, עושה את כל ההכנות לחג הפסח, עובדת עבודת פרך ממש, ואתה יושב ולומד. כמה אתה צודק שברכת 'שלא עשני שפחה'..."

ומה היה התגובה שלו? הוא צחק צחוק חזק כל-כך שלא יאומן כי-יסופר. היא גם צחקה עימו, כך במשך דקות ארוכות...

כמובן הוא לא צחק באופן שמילא פיו באופן ומידה שאינה ראויה, שהרי "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוולם-הזה", הצחוק שלו היה כדי לתת לה נחת-רוח שיודעת להגיד בדיחה טובה, לכן הוא כל כך צחק. מובן שאח"כ כל היום היה אצלה 'יום מוצלח' עם כזה וורט מוצלח, והכל כבר הלך באופן יפה מאד.

מה שאנו לומדים מהסיפור הזה הוא: בן-אדם שגרתי היה עושה רגישות מהבדיחה שאמרה, הוא היה משיב לה במרירות: "וכי אני לא עוזר לך...?". היו מגיעים מכך לוויכוחי-סרק חסרי-טעם ותועלת, והמון עגמת נפש. במקום זה החכם יודע לתת חיוך, צחוק קטן, היא נהנית ומרגישה שהוא מעריך אותה על הבדיחה המוצלחת שלה, ועוד יש לה הרגשה טובה שהוא צחק איתה ביחד, והכל נפלא!

בהקשר לזה סיפר הרב כי היה בירושלים צדיק מופלא - רבי זלמן בהר"ן זצ"ל, הוא היה המייסד של שכונת מאה שערים. בתקופת הבניה תיכנן רבי זלמן כביש רחב לב' עגלות, היה שם אחד שצעק עליו וביזוהו בתכלית הביזיונות: למה צריך כזה כביש רחב, זה סתם מיותר, כך התקיף את אותו צדיק, [א"ה רק תתארו לעצמכם את שכונת מאה שערים עם כביש צר יותר ממה שקיים היום...]

במקום שתתלקח מריבה עד לשמים, ענה לו רבי זלמן בפיקחותו: אני מפחד שהפועלים הערבים עוד יחשבו שאתה עצבני עלי... כך במילתא בדביחותא היפך את הרוגז והכעס שהיה קיים אצל זה שצעק והתקיף אותו, לעליצות ושמחה, והכל עבר.

לכן דעו כלל גדול: האישי החכם, עם בדיחה אחת טובה הוא פותר את רוב הבעיות שבין אדם לחברו...

(מקור: ספר 'עמודיה שבעה' - משנת הבית היהודי מפי הגאון הגדול רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל. מערכת שמע לזיכוי הרבים: קו עמודי הבית - 074792916.

אי"ה בשבועות הקרובים נביא עוד מגוון עובדות מרתקות בסגנון ייחודי זה מאוצרות הספר. מוזמנים לעקוב ולהתענג).

מפעים:

מן השמיים דאגו שסיום-המשניות יהיה מושלם..

המעשה המופלא שלפנינו הגיע לבית המדרש 'נתיבות המשפט' בראשו עומד הגאון רבי אליעזר רוט, חתנו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, והוא צופן בחובו השגחה פרטית שאינה נראית כל יום, וגם שאלה הלכתית << מעניין

בבוקרו של יום השבת פרשת 'בהעלותך', י"ד סיון תש"פ, אחר הסעודה, ניגש הרב מאיר פרידמן לארון הספרים, והנה רגליו מוליכות אותו, בניגוד למנהגו, לפינה שְׂכוּחָה בארון הספרים. להפתעתו הוא מגלה שם כרך-משניות מסכת 'זבים' שלקח בעבר לעילוי נשמת פלוני.

הוא התפלא כיצד נשארה מסכת זו בארון, כיון שבמקרים דומים הוא רגיל להניח את החוברת בגניזה. נטל אותה לידי, ונזכר שבחודש סיון של שנת תשע"ה הגיע לנחם את משפחה לייזרון על פטירת אביהם ששבק חיים בתאריך י"ד סיון. כפי הנהוג שכל אחד לוקח מסכת ללמדה עד סוף השלושים, גם מיודענו הר"ר מאיר נטל את מסכת 'זבים' ולמדה לע"נ הנפטר. לאחר מכן הניחה בארון ושכח מקיומה, למרות מנהגו להניח משניות אלו בגניזה.

חלפו-עברו חמש שנים, והנה הוא מוצא את המסכת בארונו, וגילה שתאריך הפטירה הכתוב בחוברת הוא י"ד בסיון, ונזכר שגם יום היארציית של אבי משפחת לייזרון חל ביום זה, אמר ר' מאיר לעצמו הלוא דבר הוא זה שהחוברת הגיעה לידי באותו תאריך, והתיישב ללמוד את חמשת הפרקים של מסכת זבים לעילוי נשמתו.

עם צאת השבת מיהר ר' מאיר להתקשר לידידו, ר' ישראל לייזרון, בן הנפטר, כדי לספר לו בהתרגשות על הזכות הגדולה שנפלה לידי ללמוד את המשניות בדיוק ביום היארציית. חלפו שלושה ימים, ור' מאיר מקבל טלפון מידידו ר' ישראל, האומר לו: חשבת שהסיפור נגמר? - לידיעתך, הוא רק התחיל... אני נוהג מדי שנה לעשות סיום-ש"ס משניות ביום היארציית של אמור"ר ז"ל. והנה בשנה זו חל היארציית בשבת, ולכן הקדמנו אה הסיים.

אמנם מאוד רציתי לעשות משהו גם ביום השבת, שהוא היארציית עצמו. והנה, שמעתי על יהודי שמארגן - תמורת תרומה לכולל - לימוד כל ש"ס-משניות ביום היארציית. אדם זה מחזיק רשימה של עשרות אברכים, שלכל אחד יש מסכה אחת, או כמה פרקים שאותם הוא לומד מיד כשמגיעה ההודעה.

יש מערכת טלפונית, שבאמצעותה מעדכן כל אברך שסיים את תלמודו-שלו, וכך המשפחה בטוחה שאכן כל הש"ס נלמד באותו יום. ומה עושים כשהיארציית חל בשבת? עושים השתדלות כרגיל, ובנוסף לומדים עוד פעם ביום ראשון או שני כדי להיות בטוחים שאכן הכל בסדר.

ר' ישראל מיודענו מספר להרב פרידמן שהוא אישית לא היה רגוע, ולא היה מעוניין ב'תשלומים' ביום ראשון ושני. הוא רוצה ש"ס-שלם ובשבת! היהודי הצדיק הנ"ל הבטיח לעשות את כל ההשתדלות שהאברכים יסיימו את הש"ס בשבת. במוצאי השבת, כאשר ר' ישראל מקבל את הטלפון מידידו ר' מאיר, שמר את הדבר בליבו... אכ"כ הוא מתקשר אל האברך שהיה אמור ללמוד את מסכת זבים ושואל אותו האם למד.

למרבה הפתעתו (ואולי לא היתה זו הפתעה כל-כך...), מתברר שהאברך ההוא התארח אצל פלוני ולא היה בביתו בשבת. הוא שכח את כרך המשניות של מסכת זבים בביתו, וממילא פרח כל הענין מזכרונו. כך יצא שבשבת פרשת בהעלותך לא למד את המסכת, ומתברר שמהשמים דאגו לו, לאבי משפחה לייזרון, לסיים-משניות מושלם.

נוער מתמודד. דילמת 'יום ראשון'. מי אני? איך מרגישים את השני? כשאתם עומדים בפרשת דרכים...

ניתן להשיג את הספר

'פרשת דרכים' - 400 עמודים גדושים ברעיונות מקוריים על הפרשיות מהגיליון, בליווי איורים מושכי-עין.

מחיר סמלי לזיכוי הרבים: 10 ₪. לא ניתן להשיג במייל.

לפרטים, מייל

המערכת: abyisrael@gmail.com

השאלה ההלכתית שנידונה בכולל 'נתיבות המשפט' היא, האם ר' ישראל לייזרון צריך לשלם תשלום מלא למי שמארגן את לימוד הש"ס, כיון שבסופו של דבר סיבב הקב"ה שאכן יסיימו את כל המשניות, או דלמא כיון שאחד האברכים שכח ללמוד, אין צריך לשלם הכל, כיון שר' ישראל לייזרון הקפיד מאוד שיסיימו את הש"ס ביום היארציית, אף שהקב"ה זימן שאדם אחר ילמד המסכת.

השאלה הוצגה בפני הגר"י זילברשטיין שהשיב על פי דברי הגמרא (בבא בתרא, נ"ה א') ש'אינדיסקי' סייעתא דשמיא. פירוש הדברים הוא, כפי שמובא ברשב"ם במקום, שהממונים של המלך שהצטוו לאסוף מס בסכום כסף מסוים מתושבי העיר, ודילגו על אדם אחד ולא גבו ממנו, אין הוא מחויב לתת את החלק שלו, למרות שעקב כך יהיו שאר התושבים צריכים לשלם יותר, מפני שאם הממונים דילגו עליו, אין זה מפני ששכחוהו, כי הממונים לא שוכחים אף אחד, אלא היתה זו 'סייעתא דשמיא'.

ואם כן, גם במקרה שלנו, אפשר לראות בבירור שהשי"ת כיוון את העניינים כדי שסיום-המשניות יהיה מושלם, ולכן צריך לשלם את התשלום המלא.

<<

(הסיפור המרתק הופיע בביטאון 'קול ברמה' - ביטאונה של שכונת רמת-אלחנן בבני-ברק בעריכת ידידנו סופר הבית היהודי הרב משה-מיכאל צורן הי"ו ומתפרסם באדיבותו הרבה)